ארבעה אחין פרק שלישי יבמות לה.

מסורת הש"ס

א) [לעיל לב:], ב) כתובות לו. כל הסוגיא ע"ש, ג) [ל"ל והתניא], ד) [שם איתא רבה ורבא אלפס דסבא איתא רבא], ה) [לקמן נו.], ו) [ויקרא כב], ז) [שם].

גליון הש"ס

גמ' האמר רב עמרם. הא מילתא סגין זה לקמן דף מח ע"א כ"כ דף יג ע"ב: שם ואנהרינהו לעיינין. עיין לקמן דף ל ע"ב תד"ה היתה בת ישראל:

הגהות הב"ח

(א) יש"י ד"ה אלא יבי' היתה (ולא היתה) תא"מ וי"ב ס"א מן אב: (ב) תוס' ד"ה גיורת ומשוחררת דסביתא בה זנות לגזור: (ג) ר"ה אע"פ וכי' אלא נראה ל"ר: (ד) בא"ד ומיהו קשה לר"י בר אברהם סיון דלא כתיב:

מוסף רש"י

הגיורת כו' צריכות להמתין ג' חדשים. יאלף על פי שקטנה היתה מתעברת, נזרה קטנה אבי גדולה (כתובות כז.). משמשת במוך. עיתנת מוך לאחר בעילה ומיאנת חזרע (שם). מנטרה נפשה. ומומנת לה מוך (שם). אלא יוצאת בשן ועין. שפתה שסימה מדוכים את עינה ולאלה לחירות, מגת היא ידעה מעיקרא דתיפוק לחירות דמגנרא נפשה לומן מוך לסימוסה (שם). כל דמכילא. מידי דליכא לאחזיכי ביה מעיקרא לתיפוק לחירות מודה ר' יוסי (שם). מתהפכת. שלא חזרע ולא יקליט והא לאלי כמדי דממילא מלי למיעבד ומלן עוטרה כן (שם). ואנהרינהו לעיינין. ממתניתין. ממנטנו הכיא לאיה לדברי יהודה עיניו בה (לקמן נו.). אף על פי שמוחרת לבעלה. דכתיב ויהיו לה נתפסה מוחרת, פסולה לכהונה. אם מת בעלה לא תנשא לכהן (שם). תדרן עלך א-בעה אחין

תוס' חד מקמאי

אמר שמואל כולן צריכות להמתין שלשה חדשים חוץ מגיורת ומשוחררת גדולה וקטנה בת ישראל בזנות דזנות בקטנה [לא שכיחן] אבל קטנה ייצאה בגט או במיתת הבעל צריכה להמתין שלשה חדשים יוצאה במיאון אין צריכה להמתין ג' חדשים ואף על גב דר"י ס"ל אנוסה ומפותה אינה צריכה להמתין ג' חדשים דאשה מזנה מתהפכת כדי שלא תתעבר וקי"ל דר' יהודה ור"י הלכה כר"י הכא כיון דיקאי שמואל באנוסה ומפותה כוותיה דר' יהודה

עין משפט נר מצוה

גב א מיי' פי"ח מהל' גירושין הלכ"ג סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן יג סעיף ח:
גד ב מיי' שם הלכה כח טוש"ע אה"ע שם סעיף ה:
גה ג מיי' שם הלכה כב טוש"ע שם סעיף י:
גו ד מיי' פי"ח מהלכות איסורי ביאה הלכה ז סמג לאין קמה טוש"ע אה"ע סימן ו סעיף יא:
גז ה מיי' פי"ג מהלכות תרומות הלי ז וכלי י:

תוספות ישנים

אבל קטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין. פ"ה מדקתמר חוץ מגיורת ומשוחררת גדולה מתמע דהאי דקתמר בת ישראל צריכה להמתין מיירי בגדולה מכלל אבל קטנה אינה צריכה להמתין ולא מיירא דתלמא ה"ק וכולן צריכות להמתין אפילו קטנה חוץ מגיורת ומשוחררת אלף גדולה אינה צריכה להמתין י"ל דאי הכי הו"ל אלף גדולה אי היה מיירי קודם לכן נקטנה ת"ל מדברים הר"ה דבולה מלמא דשמואל היא ואיהו נמי קתמר ואפיל וקטנה בת ישראל ת"ל להמתין משום דסבר לה כר' יוסי דאמר הני מכל וכל כר' יוסי דאי סבר לה כר' יוסי היכי אמר הגדולה כוותה ויקתמר דצריכה להמתין הא רבי יוסי מחיר לקמן בגנוסה ומפותה מיד לכן נ"ל דודאי סבא לא סבר לה כר' יוסי הוי טעמיה משום דנזר זנות אבו נשואין ות"ל בגיורת נמי נגזר זנות אבל נשואין דאם שרי משום דמנטרא נפשה ומתהפכה דמשמע לקמן וא"ת לגזור זנות דבריה ובגירות לעכיר לבתמין דבריה משמע לקמן י"ל דטעמא דשרי הוי משום דאשה מוזה משמשת במוך ולהכי שרי בגיורת ושבויה משמשת מוך ובגילה כאן ומין לא שיך ליתר כן וצריכה להמתין כמו שאפרש לקמן ובזנות דבת ישראל אחר דבין דבת ישראל ומזנה ודאי אינה מזמנת מוך והשתא לא הוי טעמא דשמואל משום דנזר זנות אבל נשואין גם אינו מוכר בטעם של ריפוך ואינו רק אלא לר' יוסי: אשה מזנה מתהפכת שלא תתעבר. וס"ה יוצאה כאן ומין מאי איכא למימר וי"ל שאני הישוב דקל ואם כן אף כיון מתהפכת ול"נ דא"כ עיקר המירון חסר מן הספר. ועוד קשה סברי דאלי אינה מתהפכת שהיא רוצה להוליד עבדים כיון שאינה יודעת כלום מתחלה שאלא לחירות כי מגילא כת אליה זה המירות לכן נ"ל דאי תקשי לך יוצאה כאן ומין מאי איכא למימר אמר דבוצאה כאן ומין דממילא מודי ר' יוסי דצריכה להמתין דאמת לא מעוברת היא כי אמא לא מתהפכה ואי תקשי לך מתנוסה ומפותה ניתא

חדרן עלך ארבעה אחין

וגזרו רבנן קטנה משום גדולה ומי גזרינן קטנה משום גדולה והתנן [1]אם היו קטנות שאינן ראויות לילד מחזירין אותן מיד אמר רב גידל אמר רב הוראת שעה היתה מכלל דהואי אלא כהוראת שעה היתה וחילוף לא שכיח לישנא אחרינא אמרי לה אמר שמואל כולן צריכות להמתין שלשה חדשים חוץ מגיורת ומשוחררת גדולה [אבל] קטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין ג' חדשים במאי אי במיאון האמרה שמואל חדא זימנא אי בגט הא קאמר שמואל דבעיא דאמר שמואל מיאנה בו אינה צריכה להמתין שלשה חדשים נתן לה גט צריכה להמתין שלשה חדשים אלא בזנות וזנות בקטנה לא שכיח גיורת ומשוחררת דשכיח בהו זנות ליגזור הוא דאמר כרבי יוסי דתניא [2]הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו צריכות להמתין ג' חדשים דברי רבי יהודה רבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד אמר רבה מ"ט דרבי יוסי קסבר אשה מזנה משמשת במוך כדי שלא תתעבר א"ל אביי בשלמא גיורת כיון דדעתה לאגיורי מנטרה נפשה כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה ובין זרע שנזרע שלא בקדושה שבויה ושפחה נמי דשמעי ממרייהו ומנטרי נפשייהו אלא יוצאת בשן ועין היכי משכחת לה וכי תימא כל דממילא מודה ר' יוסי [3]והתנן אנוסה ומפותה צריכה להמתין ג' חדשים דברי ר' יהודה רבי יוסי [3]מתיר ליארס ולינשא מיד אלא אמר [4]אביי אשה מזנה מתהפכת שלא תתעבר ואידך חיישינן שמא לא נתהפכה יפה יפה: ואם היו כהנות כו': כהנות אין ישראלית לא אימא אם היו נשי כהנים נשי כהנים אין נשי ישראלים לא [5]והאמר [6]רב עמרם הא מילתא אמר לן רב ששת [7]ואנהרינהו לעיינין ממתניתין [8]אשת ישראל שנאנסה אף על פי שמותרת לבעלה פסולה לכהונה אמר רבא הכי קאמר [9]אם היו כהנות נשואות לישראל נפסלו מן התרומה דבי נשייהו:

חדרן עלך ארבעה אחין

וגזרו רבנן קטנה משום גדולה ומי גזרינן קטנה משום גדולה והתנן [1]אם היו קטנות שאינן ראויות לילד מחזירין אותן מיד אמר רב גידל אמר רב הוראת שעה היתה מכלל דהואי אלא כהוראת שעה היתה וחילוף לא שכיח לישנא אחרינא אמרי לה אמר שמואל כולן צריכות להמתין שלשה חדשים חוץ מגיורת ומשוחררת גדולה [אבל] קטנה בת ישראל אינה צריכה להמתין ג' חדשים במאי אי במיאון האמרה שמואל חדא זימנא אי בגט הא קאמר שמואל דבעיא דאמר שמואל מיאנה בו אינה צריכה להמתין שלשה חדשים נתן לה גט צריכה להמתין שלשה חדשים אלא בזנות וזנות בקטנה לא שכיח גיורת ומשוחררת דשכיח בהו זנות ליגזור הוא דאמר כרבי יוסי דתניא [2]הגיורת והשבויה והשפחה שנפדו ושנתגיירו ושנשתחררו צריכות להמתין ג' חדשים דברי רבי יהודה רבי יוסי מתיר ליארס ולינשא מיד אמר רבה מ"ט דרבי יוסי קסבר אשה מזנה משמשת במוך כדי שלא תתעבר א"ל אביי בשלמא גיורת כיון דדעתה לאגיורי מנטרה נפשה כדי להבחין בין זרע שנזרע בקדושה ובין זרע שנזרע שלא בקדושה שבויה ושפחה נמי דשמעי ממרייהו ומנטרי נפשייהו אלא יוצאת בשן ועין היכי משכחת לה וכי תימא כל דממילא מודה ר' יוסי [3]והתנן אנוסה ומפותה צריכה להמתין ג' חדשים דברי ר' יהודה רבי יוסי [3]מתיר ליארס ולינשא מיד אלא אמר [4]אביי אשה מזנה מתהפכת שלא תתעבר ואידך חיישינן שמא לא נתהפכה יפה יפה: ואם היו כהנות כו': כהנות אין ישראלית לא אימא אם היו נשי כהנים נשי כהנים אין נשי ישראלים לא [5]והאמר [6]רב עמרם הא מילתא אמר לן רב ששת [7]ואנהרינהו לעיינין ממתניתין [8]אשת ישראל שנאנסה אף על פי שמותרת לבעלה פסולה לכהונה אמר רבא הכי קאמר [9]אם היו כהנות נשואות לישראל נפסלו מן התרומה דבי נשייהו:

חדרן עלך ארבעה אחין

דף מד: ד"ה הכא) כתב ר"י מזה:

מסתברא דהלכה כותיה בהא ואע"ג דאמרינן בשלהי פרק אלמנה לכהן גדול בנשואין חשיבו לזנות לא הישבו דמשמע דהתלמן בר' יוסי לתרומה קא' אבל לא ליוחסין אבל הגיורת ומשוחררת גדולה ס"ל לשמואל דכיון דדעתה לאגיורי מנטרא נפשה בין זרע כשר לזרע פסול כך פרש"י ז"ל והראב"ד פי' דבגיורת ומשוחררת איכא תרי ספיקא ספק זינתה ספק לא זינתה ואי"ל דזינתה שמא נתהפכה יפה יפה אבל באנוסה ומפותה ליכא למימר אלא חד ספק דלפום האי טעמא יוצאה במיאון צריכה להמתין ג' חדשים ומאי דאמר שמואל דאמר בר' יוסי סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא ס"ל כוותיה בחדא בגיורת ומשוחררת גדולה ופליג עליה בחדא בבת ישראל ומסתברא דלית הלכתא לא בר' יהודה ולא בר"י אלא כשמואל וזה שלא כדברי הרב ז"ל ואף לדברי הרב אלפס בזנות הוא הלכה בר"א כל מן הנשואין כל הנשים אפ' קטנות ואפילו איילונית לא ינשאו ולא יתארסו דבזרעין הוא אטו דא. הא דתנן בכהנות פסולות מן התרומה ה"ה לישראלית וה"ה לנשי ישראל דאשת ישראל שנאנסה אע"פ שמותרת לבעלה פסולה לכהונה אלא ה"ק אם היו כהנות נשואות לישראל פסולין לתרומה דבי נשייהו:

כדמתרץ תלמודא דיולאי מתהפכת היא שלא תתעבר ואין עוברת גדול כדבר: אע"פ שמותרת לבעלה פסולה לכהונה כתיב וכת אים מכן מי תהיה לאים זה מין שנעבלה לפסול לה פסלה. ואע"ג דאמרינן לקמן ואימא כתיבי כרתות אחר קרא כי תהיה בהנך דאית כויה ולא למעט מייבי כרתות אחת כדעלי קרא (מזר) [דכי תהיה לאים זה] הכא ונא כמן כי תהיה אלמנה ובגיהם מי אים לו אלמנות וגירושין כה ומתייבי כרתות לית בהי אלמנות וגירושין אלא ה"ק אם תהיה לה מתיבי כרתות ולא מייבי כרתות לאין אמר קרא לך מתנוסה ומפותה ניתא

מי תהיה וגו' לרבות מייבי לאין:

מסתברא דהלכה כותיה בהא ואע"ג דאמרינן בשלהי פרק אלמנה לכהן גדול בנשואין חשיבו לזנות לא הישבו דמשמע דהתלמן בר' יוסי לתרומה קא' אבל לא ליוחסין אבל הגיורת ומשוחררת גדולה ס"ל לשמואל דכיון דדעתה לאגיורי מנטרא נפשה בין זרע כשר לזרע פסול כך פרש"י ז"ל והראב"ד פי' דבגיורת ומשוחררת איכא תרי ספיקא ספק זינתה ספק לא זינתה ואי"ל דזינתה שמא נתהפכה יפה יפה אבל באנוסה ומפותה ליכא למימר אלא חד ספק דלפום האי טעמא יוצאה במיאון צריכה להמתין ג' חדשים ומאי דאמר שמואל דאמר בר' יוסי סבר לה כוותיה בחדא ופליג עליה בחדא ס"ל כוותיה בחדא בגיורת ומשוחררת גדולה ופליג עליה בחדא בבת ישראל ומסתברא דלית הלכתא לא בר' יהודה ולא בר"י אלא כשמואל וזה שלא כדברי הרב ז"ל ואף לדברי הרב אלפס בזנות הוא הלכה בר"א כל מן הנשואין כל הנשים אפ' קטנות ואפילו איילונית לא ינשאו ולא יתארסו דבזרעין הוא אטו דא. הא דתנן בכהנות פסולות מן התרומה ה"ה לישראלית וה"ה לנשי ישראל דאשת ישראל שנאנסה אע"פ שמותרת לבעלה פסולה לכהונה אלא ה"ק אם היו כהנות נשואות לישראל פסולין לתרומה דבי נשייהו:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com